

Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum (CETA) između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane

CETA-u su u ime Europske unije potpisali predsjednici Europskog vijeća i Komisije Donald Tusk i Jean-Claude Juncker te slovački premijer Robert Fico, a **u ime Kanade** CETA-u je potpisao premijer Justin Trudeau **30. listopada 2016.** CETA je sporazum podijeljene nadležnosti EU-a i država članica, te su CETA-u potpisali i **predstavnici svih 28 država članica.**

ODREDBE CETA-e

CETA je sveobuhvatni sporazum o trgovini i ulaganjima kojim se žele ojačati trgovinski i gospodarski odnosi između Europske unije i njezinih država članica i Kanade.

CETA će se privremeno primjenjivati do datuma stupanja na snagu odnosno nakon provedenih unutarnjih procedura potvrđivanja u državama članicama. **Početak privremene primjene očekuje se tijekom 2017.**

CETA sadržava odredbe o trgovini, nacionalnom tretmanu i pristupu tržištu za robe, mjerama za zaštitu trgovine, tehničkim preprekama u trgovini, sanitarnim i fitosanitarnim mjerama, carinskom režimu i olakšavanju trgovine, subvencijama, ulaganjima, prekograničnoj trgovini uslugama, privremenom ulasku i boravku fizičkih osoba u poslovne svrhe, uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija, financijskim uslugama, politici tržišnog natjecanja, državnim poduzećima, monopolima i poduzećima kojim su odobrena posebna prava ili povlastice, javnoj nabavi, intelektualnom vlasništvu, regulatornoj suradnji, trgovini i održivom razvoju, trgovini i radu, trgovini i okolišu, bilateralnom dijalogu i suradnji, administrativnim i institucionalnim odredbama, transparentnosti i rješavanju sporova.

CETA-om je dogovoreno ukidanje carina za 97,7% europskih proizvoda i 98,2% kanadskih proizvoda stupanjem na snagu CETA-e. Za industrijske proizvode očekuje se postupno snižavanje carina u razdoblju od najviše sedam godina, dok su za pojedine poljoprivredne proizvode dogovoreni i posebni uvjeti liberalizacije bilo kroz otvaranje tarifnih kvota ili postupnog snižavanja carina ili izuzimanja iz liberalizacije trgovine. *(Za najznačajnije hrvatske izvozne proizvode ukinut će se carine: aluminij (pribor) 6.5% → 0%, namještaj i dijelovi (sjedala, pokućstvo, vrata, prozori) – 9.5% → 0%, tekstil - 18% → 0%).*

CETA-om je propisano uklanjanje tehničkih prepreka u trgovini kojim će se poboljšati transparentnost i poticanje suradnje između EU i Kanade u području tehničkih propisa koji se odnose na norme, ispitivanja, certificiranja i akreditacije. Krajnji cilj je smanjivanje troškova za gospodarstvenike. Očekuje se i pojednostavljenje postupaka odobravanja uvoza kako bi se ograničenja svela na minimum.

U području usluga i ulaganja CETA je najdalekosežniji sporazum Europske unije kojim je dogovoren značajan pristup tržištima obiju strana. Postignuta je veća otvorenost kanadskog tržišta u sektorima telekomunikacija, poštanskih usluga, pomorskog prijevoza, energetike i rudarstva kao i financijskih usluga. Europske tvrtke će imati nove mogućnosti u

Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum (CETA) između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane

---

dijelu investicijskih projekata u Kanadi, zaštite njihova ulaganja i jačanja njihovih prava radi učinkovitog sustava rješavanja sporova. CETA obuhvaća i **moderna pravila o ulaganjima** kojima se: zadržava pravo vlada na reguliranje u javnom interesu, među ostalim kada takvi propisi utječu na strano ulaganje, uz osiguravanje visoke zaštite razine ulaganja i pružajući pošteno i transparentno rješavanje sporova; strani ulagatelj neće imati povlašteniji tretman od domaćeg; ulagatelji mogu odabrati pravnu zaštitu na domaćim sudovima; obuhvaćeni su jasno definirani standardi zaštite ulaganja, između ostalog u odnosu na pošteno i pravično postupanje i izvlaštenje te se pružaju jasne smjernice sudovima za rješavanje sporova, te se napušta tradicionalni pristup rješavanja ulagačkih sporova i uspostavljaju se neovisni, nepristrani i stalni sudovi za ulaganja.

U području javne nabave po prvi puta kanadske provincije, teritoriji i općine će otvoriti svoju javnu nabavu stranom partneru i time je kanadska ponuda za pristup tržištu javne nabave najopsežnija prema nekoj trećoj zemlji, uključujući i SAD. Europska unija će, također, jamčiti kanadskim dobavljačima recipročan pristup europskom tržištu javne nabave.

U području intelektualnog vlasništva, očekuje se približavanje tržišta Europske unije i Kanade u području autorskih prava, zaštitnih znakova i dizajna, te se Kanada obvezala da će zaštititi 143 proizvoda oznake zemljopisnog podrijetla iz Europske unije (*nema hrvatskih proizvoda jer su liste dogovorene prije hrvatskog članstva u EU i liste će se povećavati naknadno*). Očekuje se zaštita intelektualnog vlasništva za lijekove.

CETA će omogućiti europskim tvrtkama lakše premještanje osoblja između EU-a i Kanade i time će se olakšati privremeno pružanje pravnih, računovodstvenih, arhitektonskih ili sličnih stručnih usluga. Također, europskim tvrtkama biti će olakšan izvoz opreme, strojeva i softvera na način da će omogućiti razmjena stručnjaka radi pružanja usluga servisa i drugih poslova nakon prodaje proizvoda.

CETA-om je predviđen okvir za olakšavanje uzajamnog priznavanja kvalifikacija u profesijama kao što su arhitekti, računovođe i inženjeri na način da će se sklopiti dodatni sporazumi o međusobnom priznavanju profesija između Europske unije i Kanade.

CETA-om je potvrđena predanost održivom razvoju, te da bi trgovina i ulaganja trebali pridonijeti zaštiti okoliša i radničkim pravima. U CETA-u su ugrađene obveze za Europsku uniju i Kanadu u pogledu međunarodnih pravila o pravima radnika i zaštiti okoliša. Zajednički odbor CETA-e sastavljen od predstavnika Europske unije i Kanade pratit će njegovu provedbu, funkcioniranje i učinak.

Tekst CETA-e s priložima na hrvatskom jeziku možete naći na stranicama: <http://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2016/10/28-eu-canada-trade-agreement/>, a za dodatne informacije možete se obratiti Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Služba za trgovinsku politiku e mail: sluzba.t-politika@mvep.hr.